

ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ "ДИТЯЧА СТОМАТОЛОГІЯ"

*Оксана КЛІТИНСЬКА,
Наталія ЛАЙОШ,
Тетяна ЗОРІВЧАК,
Степан ШЕВЕРЯ,
Володимир ШЕТЕЛЯ,
Василь БОБЕЛЬСЬКИЙ,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет*

Актуальність проблеми. Проблема високої поширеності та інтенсивності основних стоматологічних захворювань серед дитячого населення України потребує ефективного вирішення, шляхом забезпечення висококваліфікованими спеціалістами, котрі добре володіють необхідними знаннями та навичками задля покращення стану стоматологічного здоров'я дітей, що є складовою здорової нації в майбутньому. [1, 2].

Епідеміологічні дослідження, проведені ОВ. Клітинською та співавт. встановили, що поширеність карієсу тимчасових зубів у 5-6-ти річних дітей Закарпатської області становить 98,3% при інтенсивності – 14,9, а постійних зубів у 12-ти річних дітей –91,4% при інтенсивності – 11,3. Дані показники є критичними та потребують негайного вирішення. [3, 8, 9].

Наукові роботи вітчизняних дослідників розробили велику кількість новітніх дієвих методів покращення рівня стоматологічного здоров'я дитячого населення, проте запроваджувати дані методи повинні спеціалісти практичної охорони здоров'я, тобто дитячі стоматологи. [5-7, 10].

Підготовкою вузькопрофільних спеціалістів дитячих стоматологів займаються заклади освіти III – IV рівнів акредитації, в яких є відповідне кадрове та матеріальне забезпечення в об'ємі ліцензійних вимог та мають відповідну акредитацію. [1].

Мета та завдання – обґрунтувати застосування нових методів підготовки спеціалістів за спеціальністю «Дитяча стоматологія» в надзвичайних ситуаціях глобального характеру та оцінити переваги.

Виклад основного матеріалу. Згідно Наказу МОЗ України №2136 від 25.11.2022 «Про затвердження Переліку циклів спеціалізації та тематичного удосконалення за лікарськими та фармацевтичними (провізорськими) спеціальностями» навчатися на циклі спеціалізації за спеціальністю «Дитяча стоматологія» можуть лікарі, які закінчили інтернатуру за спеціальністю «Стоматологія» впродовж 3 місяців, а лікарі-стоматологи дитячі, які не працювали більше трьох років за цією спеціальністю впродовж 2 місяців. [1].

Навчальна програма спеціалізації на спеціальність «Дитяча стоматологія» стоматологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» передбачає подачу навчального матеріалу у вигляді лекцій, які можуть проводити доктори наук, професори та кандидати наук, доценти, котрі мають лікарську категорію за спеціальністю «Дитяча стоматологія». Іншими формами навчання є семінарські та практичні заняття. [1, 2].

Робоча програма містить 12 розділів, в яких висвітлені основні питання дитячої стоматології, котрі стосуються організації роботи дитячого стоматолога, карієсології, матеріалознавству, діагностиці та лікуванню ускладненого карієсу, сучасним особливостям діагностики, клініки та лікуванню захворювань слизової оболонки порожнини рота у дітей та пародонтології, диспансеризації в дитячій стоматології та профілактиці.

Основною метою циклу спеціалізації за фахом «Дитяча стоматологія» є підготовка до роботи в лікувально-профілактичних закладах системи охорони здоров'я на посадах, які передбачені типовими номенклатурними табелями та освітньо-кваліфікаційною характеристикою лікаря-спеціаліста.

Після закінчення циклу проводиться атестація на визначення знань та вмінь лікаря яка передбачає: контроль знань та вмінь за

комп'ютерними тестовими програмами, затвердженими Міністерством охорони здоров'я України; оцінку знань та вмінь володіння практичними навичками; співбесіду або іншу форму підсумкової оцінки рівня засвоєння навчальної програми.

Атестація проводиться в комісією, створеною в ДВНЗ «Ужгородський національний університет», МОН України.

Курсантам, які успішно складають іспит, видається сертифікат лікаря-спеціаліста за фахом «Дитяча стоматологія» встановленого зразка (наказ МОЗ України №359 від 19.12.1997 р.)

Навчання передбачало аудиторні заняття, на яких лікарі набували професійних навичок та вдосконалювали їх.

Однак, в надзвичайних ситуаціях глобального характеру, до котрих відносяться світова пандемія COVID-19 та війна з росією підготовка спеціалістів має низку особливостей. Навчання переходить у форматі он-лайн.

Для навчального матеріали з метою унаочнення усної інформації створені презентації в форматі PowerPoint Online. Нові методики та технології презентуються у вигляді навчальних відеороликів.

Окрім надання доступу до перегляду презентацій та відеороликів, існує інтерактивний зворотній зв'язок з лектором чи викладачем.

Особливу увагу приділяють розбору клінічних випадків, з обговорення доцільності проведення усіх діагностичних заходів, вибору раціональних методів лікування та профілактики.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: усний іспит, тестування, семінари, практичні заняття, презентації, реферати.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання. Форми поточного контролю: усне опитування та тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: усний іспит.

Дана форма навчання є ефективною в надзвичайних ситуаціях глобального характеру. Її застосування дозволяє готувати спеціалістів за спеціальністю «Дитяча стоматологія» на належному рівні.

Висновки. Надзвичайні ситуації глобального характеру потребують пошуку нових методів підготовки спеціалістів за спеціальністю «Дитяча стоматологія», їх застосування дозволить готувати відповідних спеціалістів та підвищувати рівень стоматологічного здоров'я дитячого населення України.

Література

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1555-22#Text>
2. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/79>
3. Клітинська ОВ. Комплексне обґрунтування ранньої діагностики, профілактики та поетапного лікування карієсу у дітей, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду [дисертація]. Ужгород: Ужг. нац. унт.; 2015. 344
4. Клітинська ОВ, Бородач ВО, Шетеля ВВ, Цуканов ДВ, Васько АА. Визначення рівня мікробного ценозу ротової рідини у дітей різних етнічних груп, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду. Україна. Здоров'я нації. 2017; 4/1 (46):119-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2017_4%281%29_20.
5. Клітинська ОВ, Шетеля ВВ. Карієс резистентність як детектор стану твердих тканин зубів. Проблеми клінічної педіатрії. 2020;4 (50):119-22. URL: <https://maliatko.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/pediatrics-4-50-2020.pdf> DOI: 10.24144/1998-6475.2020.50
6. Клітинська ОВ, Зорівчак ТІ, Шетеля ВВ. Карієсрезистентність – критерій стоматологічного статусу дітей та підлітків. Український журнал медицини, біології та спорту. 2021; 2 (6, 30): 13-9. URL: <https://jmbs.com.ua/pdf/6/2/jmbs0-2021-6-2.pdf> DOI: 10.26693/jmbs06.02
7. Клітинська ОВ, Стішковський АВ, Зорівчак ТІ, Шетеля ВВ, Дячук ЙВ. Аналіз ефективності профілактики карієсу у дітей 6–7 років, які постійно проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду. Український журнал медицини, біології та

спорту. 2022; 7 (1, 35): 213-9. URL: <https://jmbs.com.ua/archive/7/1>
DOI: 10.26693/jmbs07.01

8. Шетеля ВВ. Ретроспективний аналіз поширеності та інтенсивності карієсу тимчасових зубів у дітей гірських районів Закарпаття. Український журнал медицини, біології та спорту. 2022;7 (4, 38):106-11. URL: <https://jmbs.com.ua/archive/7/4>
DOI: 10.26693/jmbs07.04

9. Шетеля ВВ. Морфологічні особливості тимчасових зубів у дітей, які проживають у гірських районах Закарпатської області. Вісник стоматології. 2022;120 (3):130-35. URL: <http://www.visnyk.od.ua/index.php/mainjournal/issue/view/47>
DOI: <https://doi.org/10.35220/2078-8916-2022-45-3>

10. Шетеля ВВ. Особливості профілактики карієсу тимчасових зубів у дітей гірських районів Закарпатської області. Український стоматологічний альманах. 2022;3:57-63. URL:<https://dental-almanac.org/index.php/journal/article/view/564>
DOI: <https://doi.org/10.31718/2409-0255.3.2022.12>.